

TUDNIVALÓK AZ ELEKTRONIKUS ÁRLEJTÉSRŐL
Ajánlattevők számára

Mit takar az e-árlejtés?

Az EU az elektronikus árlejtést (electronic auction) így definiálja:

Fogalmi meghatározás

„olyan ismétlődő folyamat, amelyben elektronikus eszköz segítségével mutatják be az új – lefelé kiigazított – árakat és/vagy az ajánlat egyes elemeire vonatkozó új értékeket, és amely az ajánlatok első teljes körű értékelése után történik, lehetővé téve az ajánlatok automatikus értékelési módszerek alkalmazásával történő rangsorolását. (Következésképpen egyes szolgáltatásnyújtásra és egyes építési beruházáshoz kapcsolódó szerződések, amelyek tárgya szellemi teljesítmény, például egy építési terv, nem képezhetik elektronikus árverés tárgyát.)”¹

A fenti fogalom alapján látható, hogy az elektronikus árlejtés (vagy e-árlejtés) egy versenyztetési forma, ahol az ajánlattevők egy on-line rendszeren keresztül tehetnek módosított ajánlatokat a bírálati részszerpontok tekintetében. Ezek a rendszerek így pl. Interneten, vagy egyéb számítógépes hálózaton keresztül érhetők el, természetesen megfelelően biztonságos módon, így függetlenül attól, hogy az ajánlattevők hol tartózkodnak fizikailag, megtehetik módosított ajánlataikat úgy, hogy közben látják saját helyezésüket is a rendszerben. Az ajánlatkérők ezzel a versenyztetési formával pedig kedvezőbb piaci feltételekkel szerezhetik be a közbeszerzés tárgyát az ár és egyéb számszerűsíthető szempontok tekintetében.

Az elektronikus közbeszerzési eljárási cselekmények, valamint az elektronikus árlejtés szabályozása egy olyan gyakorlat meghonosításának alapjait teremti meg, amelytől a korrupció csökkenése, a közbeszerzési eljárások nagyobb átláthatósága várható. A közpénzek hatékonyabb felhasználását eredményezi, növeli az esélyegyenlőséget az ajánlattevők oldalán, valamint az elektronikus tranzakciók hozzájárulnak a kormányzat/vállalkozás, valamint a vállalkozás/vállalkozás oldali kapcsolatok fejlesztéséhez.

---

¹ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2004/18/EK IRÁNYELVE (2004. március 31.) az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról

Milyen előnyökkel jár az e-árlejtés?

Előnyök

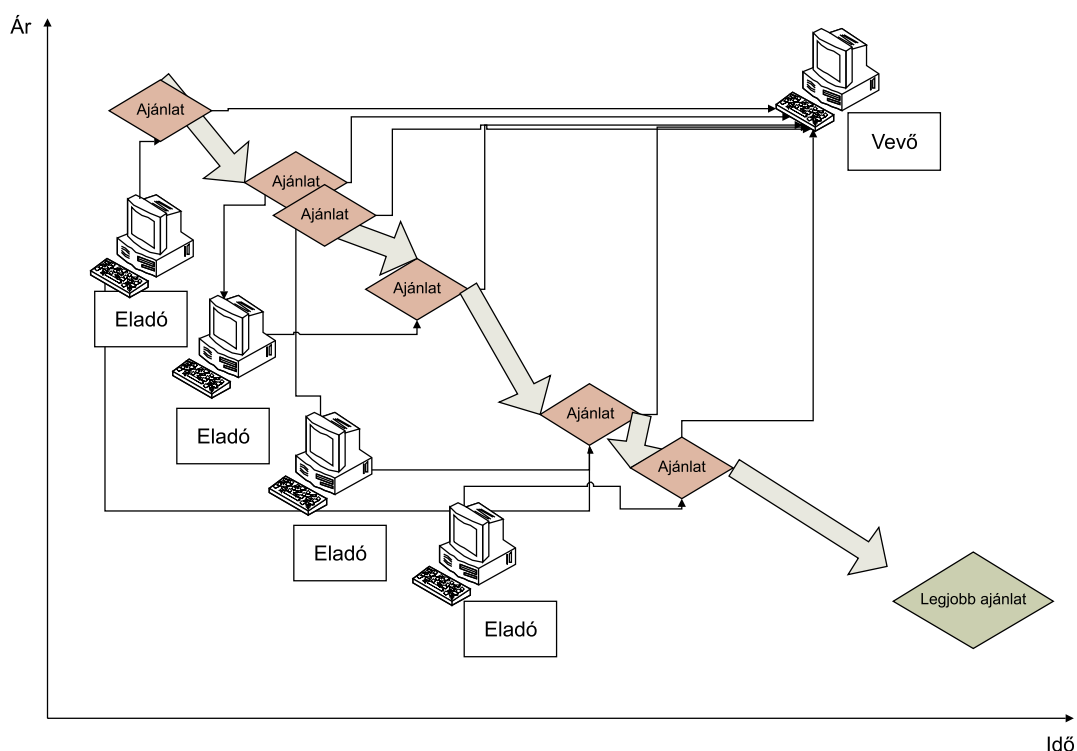
- Fokozza a piaci versenyt, használatával jobban közelíthetők az optimális piaci árak a beszerzések során, már kisebb értékű beszerzések esetén is érdemes lehet alkalmazni (az alsó határ termékkategóriánként eltérő, de átlagosan 3-5 millió Ft. összegű beszerzés esetén már a megtakarítás meghaladhatja a szolgáltatási díj mértékét).
- Átláthatóbbá, strukturáltabbá válnak a beszerzési folyamatok, objektívebb döntéshozatalt eredményez;
- Időmegtakarítást jelent;
- Jól dokumentálható folyamat, könnyen visszakövethető és auditálható (pl.: külső auditorral, vagy belső ellenőrzés során).

Az eladó haszna

Az eladó haszna

- Könnyen megtanulható eljárás, amely idővel újabb és újabb piacokat nyit meg, illetve az adott piacon hatékonyabb megjelenést, marketinget valósít meg.
- Nagyobb rálátást enged a versenytársak piaci ajánlatára
- A kezdeti ajánlat többször is módosítható a piaci pozíció ismeretében;
- Gyors és költséghatékony;
- Tisztességes versenykörülményeket biztosít;
- Növeli az ajánlattevők esélyegyenlőségét.

A következő ábra egy példát szemléltet, ahol az eladók az idő múlásával folyamatosan teszik meg újabb ajánlataikat az ár, mint versenyzetett szempont vonatkozásában

E-árlejtés a közbeszerzésekben

Jogszabályi háttér

Az elektronikus eszközöknek a közbeszerzési eljárásokban való széles körű alkalmazhatóságát az Európai Unió közbeszerzési irányelvei (a továbbiakban: Irányelvek) teszik lehetővé.

Az irányelvek magyar jogszabályba történő átültetése érdekében a Kormány elfogadta a közbeszerzési eljárásokban elektronikusan gyakorolható eljárási cselekmények szabályairól, valamint az elektronikus árlejtés alkalmazásáról szóló kormányrendeletéről szóló előterjesztést (257/2007. (X. 4) Kormányrendelet, a továbbiakban Rendelet).

A jelenleg érvényben lévő szabályozás szerint elektronikus árlejtést a következő eljárások esetén lehet alkalmazni:

Mikor alkalmazzuk?

Klasszikus ajánlatkérők esetén:

- nyílt eljárásban,
- meghívásos eljárásban,
- a hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos eljárások közül a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban Kbt.) 124. § (2) bekezdés a) pontja szerinti eljárásban,
- a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárások közül a Kbt. 125. § (2) bekezdése szerint indított eljárásokban, továbbá a keretmegállapodásos eljárások második részében alkalmazható (136/D. § (6) bekezdés),
- versenypárbeszéd esetén,
- egyszerű eljárásban.
- Közzolgáltatók esetén:
- nyílt eljárásban;
- meghívásos eljárásban
- tárgyalásos eljárásban.
- a keretmegállapodásos eljárás második részében.

Milyen termékek esetén?

Milyen termékek beszerzése esetén javasolt alkalmazni az eljárást?

Elektronikus árlejtést akkor célszerű alkalmazni, ha a beszerzés tárgya:

- Jól körülhatárolható, könnyen specifikálható;
- az értékelési szempontok egy része számszerűsíthető;
- nagy verseny van a piacon, nem egyedi termékről van szó.

A melléklet tartalmaz egy táblázatot, amely összefoglalja azon termékek listáját, melyek esetében sikeresen alkalmazták már az e-árlejtés technikáját a versenyszférában. Fontos kiemelni ugyanakkor, hogy azon termékek körében, ahol nem lehet egyértelműen specifikálni a beszerzendő terméket/szolgáltatást, nem célszerű alkalmazni az e-árlejtést. Következésképpen egyes szolgáltatásnyújtásra és egyes építési beruházásra irányuló szerződések, amelyek tárgya szellemi teljesítmény, például egy építési terv, nem képezhetik elektronikus árverés tárgyát

Informatikai háttér – informatikai biztonság

Milyen informatikai (IT) követelmények szükségesek az aukciós szoftverek alkalmazásához?

IT Követelmények

Az elektronikus árlejtés lebonyolításához az ajánlattevőknek nem kell semmilyen speciális IT követelményeknek eleget tenni, mivel az aukciós szoftver az árlejtést biztosító szolgáltató telephelyén fut, amelyet az ajánlattevők számítógépes hálózati kapcsolaton keresztül érnek el biztonságos módon. Annak érdekében, hogy az ajánlatkérő követni tudja az árlejtés eseményeit, neki is lehetősége van a rendszer hasonló módon történő elérésére.

Az aukciós szoftverek milyen adatokat jelenítenek meg az ajánlatkérő, illetve az ajánlattevők számára?

Adatok

Az aukciós szoftverek – beállítástól függően – különböző adatok megjelenítésére képesek, ennek részleteit ajánlatkérőnek és a szolgáltatónak kell egyeztetnie a Rendelet rendelkezéseinek figyelembevételével. Az ajánlattevők jellemzően azt láthatják, hogy aktuális ajánlatukkal hányadik helyen állnak, illetve mennyi idő van még hátra az árlejtésből. Az ajánlatkérőnek lehetősége van látni az árlejtés minden résztvevőjének ajánlatát.

Hogyan lehetséges elsajátítani az egyes aukciós rendszerek használatát?

Felkészülés

A rendszer használata nem igényel jelentős informatikai tudást, az aukciós szolgáltatók készítik fel mind az ajánlatkérőt, mind az ajánlattevőket. A felkészítés az igények, illetve a szolgáltatási szint szerint különféle módokon történhet: dokumentáció (felhasználói kézikönyv) átadásával, távoktatással, illetve személyes oktatással, vagy ezek kombinációjával.

Technikai problémák

Kinek jelent kockázatot, illetve hátrányt az árlejtés során felmerülő esetleges technikai probléma?

Ezt a problémát ketté kell bontani: egyrészt az aukciós szolgáltató által biztosított szoftverre és annak elérhetőségének biztosítására, másrészt az ajánlattevők IT környezetére (PC, alapszoftverek, internet, illetve egyéb számítógépes hálózati kapcsolat).

A Rendelet kizárólag az aukciós rendszer, illetve annak interneten keresztüli elérhetőségének hiányával foglalkozik, amely üzemzavar típus esetén az ajánlatkérőnek eredménytelenné kell nyilvánítani az árlejtést. Amennyiben azonban valamely ajánlatkérő vagy ajánlattevő oldalán lép fel hiba (pl.: elromlik a PC, meghibásodik az internet kapcsolat) abban az esetben ennek semmilyen jogi hatása nincsen az aukció menetére, illetve annak eredményére. Az ilyen típusú kockázatok pl. alternatív munkaállomás, illetve alternatív hálózati/internet kapcsolat fenntartásával csökkenthetők.

Telefonos ügyelet

Telefonos ügyelet

A szolgáltatóknak telefonos ügyeletet kell folyamatosan biztosítaniuk az aukció lebonyolításának időtartama alatt, amely lebonyolítási időtartam lehet akár munkaidőben, illetve azon túl is. Ennek pontos meghatározására a szolgáltatóknak az általa biztosított szolgáltatások részletes szabályairól szóló szabályzatában kell kitérnie.

Minőségirányítási rendszer

Minőségirányítási rendszer

Az elektronikus közbeszerzési szolgáltatóknak olyan minőségirányítási rendszerrel kell rendelkeznie, amely biztosítja azt, hogy a közbeszerzési elveknek és a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő szolgáltatást tud nyújtani. Ennek természetesen tartalmaznia kell az információbiztonságra vonatkozó minősítést is. Hazánkban a legelterjedtebb és legelfogadottabb minőségirányítás terén az ISO 9000, információbiztonság esetében az ISO 27000 sorozatú szabvány szerinti minősítés, de mindkét esetben ezzel egyenértékű, vagy akár jobb minősítési rendszer is elfogadható.

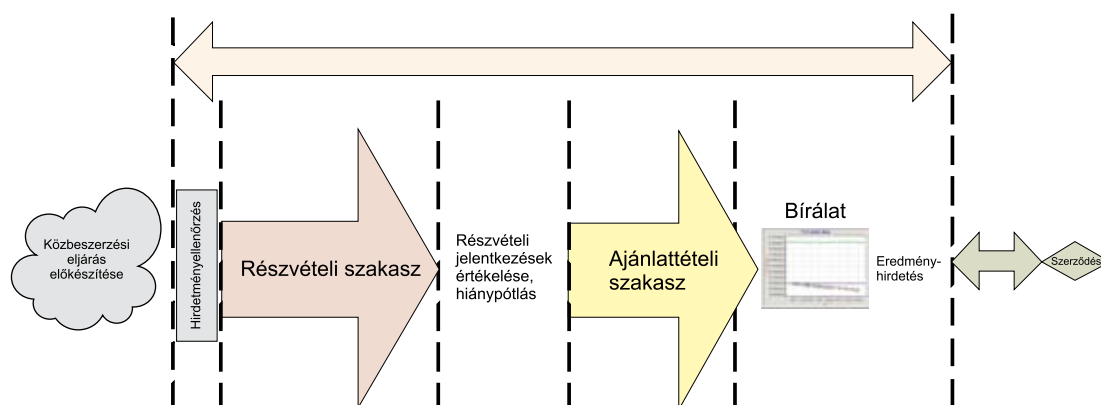

Az e-árlejtés folyamata

Az e-árlejtés helye a közbeszerzési eljárásokban

A következő ábra példaként szemlélteti az e-árlejtés helyét a közbeszerzési eljárás folyamatában. Az ábra alapján látható, hogy az e-árlejtés a bírálat szakaszban található, annak részét jelenti.

Hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos közbeszerzési eljárás e-árlejtéssel (klasszikus ajánlatkérők esetén)

A Rendelet az elektronikus árlejtés alkalmazhatósága tekintetében nem bizonyos termékcsoportok tekintetében szűkíti az elektronikus árlejtés alkalmazhatóságát, hanem az irányelvvel összhangban azt a feltételt szabja, hogy azok a **bírálati részszeponctok**, amelyekre vonatkozóan az elektronikus árlejtést lefolytatják, **megfelelő pontossággal meghatározhatók, számszerűsíthetők legyenek**. A számszerűsíthetőségnek egyúttal automatizálhatónak is kell lennie, hiszen az ajánlatok rangsorolása automatikusan, előre meghatározott képlet alapján történik.

A Kbt. rendelkezésével összhangban a Rendelet rögzíti, hogy az ajánlatkérő abban az esetben folytathat le elektronikus árlejtést, ha azt az ajánlati vagy a részvételi felhívásban jelezte. Az ajánlattételi dokumentációban pedig az ajánlatkérő köteles tájékoztatást adni a következőkről:

*Hirdetmény,
dokumentáció*

- mely részszerpontok vonatkozásában kívánja lefolytatni az eljárást az ajánlatkérő,
- milyen információk, mely időpontban hol lesznek elérhetőek az e-árlejtés során,
- az e-árlejtés menetéről, valamint azokról a feltételekről, amely mellett az ajánlattevők megtehetik új ajánlataikat,
- az informatikai rendszer jellemzőiről valamint a technikai előírásokról.

Egyetlen ajánlattevő esetében az elektronikus árlejtés lefolytatása fogalmilag kizárt, hiszen mind az irányelvek, mind a Kbt. ajánlatokról, azok rangsorolásáról beszél. Ugyanakkor fontos felhívni a figyelmet arra, hogy amennyiben a hirdetményben ajánlatkérő jelezte, hogy árlejtés fog lefolytatni, akkor ezután közösségi eljárásrendben már csak akkor tud eltekinteni ennek alkalmazásától, amennyiben csak egyetlen érvényes ajánlat van.

Kbt. 81. § (4)

Az ajánlatok benyújtása papíron vagy – a Rendelet erre vonatkozó szabályainak alkalmazásával – elektronikus úton történik. Az elektronikus árlejtés lefolytatására azt követően kerülhet sor, hogy az **ajánlatkérő az ajánlatok Kbt. 81. §-ának (4) bekezdése szerinti értékelését elvégezte.**

Értesítés

Ezt követően az érvényes ajánlatot benyújtott ajánlattevőket egyidejűleg, köteles értesíteni az ajánlatkérő, legalább **öt munkanappal** az árlejtés kezdési időpontját megelőzően. Az értesítésnek tartalmaznia kell:

- az elektronikus árlejtés megkezdésének és lezárásának időpontját;
- az informatikai rendszerbe történő belépést lehetővé tevő azonosító adatok hozzáféréseinek idejét és módját, illetve a belépéshez szükséges eszközökre vonatkozó információkat;
- az informatikai rendszer működésének megismeréséhez szükséges információkat;
- az ajánlatoknak a Kbt. 81. §-ának (4) bekezdése szerinti értékelésének eredményét;
- azt a képletet, amely alapján az ajánlatok automatikus rangsorolására sor kerül;
- az elektronikus árlejtés lebonyolítására szolgáló informatikai rendszer működésének megismerésére nyitva álló időtartam kezdő és befejező időpontját;
- azt a kezdő és befejező időpontot, vagy amennyiben az elektronikus árlejtés több szakaszból áll minden szakaszra vonatkozóan azokat a kezdő és befejező időpontokat amelyek között az ajánlattevőknek a szükséges adatokat fel kell tölteniük az elektronikus árlejtést lebonyolító informatikai rendszerbe.

Amennyiben az ajánlattevő nem kapta meg az értesítést, vagy bármely más adatot a rendszer használatához (pl.: belépéshez szükséges azonosító, felhasználói kézikönyv stb.) vagy ezek alapján nem tudja használni a rendszert, akkor azt azonnal jelezze az ajánlatkérő felé.

Adatok feltöltése

Az ajánlatok Kbt. 81. § (4) szerinti értékelése után az ajánlatok **kezdő értékeit fel kell tölteni a rendszerbe.** A rendelet ezt a feladatot az ajánlattevők kötelezettségeként tünteti fel, de mivel az ajánlatkérő felelős a teljes folyamat dokumentálásáért, ezért célszerű, ha az ajánlatkérő tölti fel az adatokat és az ajánlattevők leellenőrzik a rájuk vonatkozó adatok helyességét, illetve amennyiben az ajánlattevők töltik fel az adatokat, úgy az ajánlatkérő ellenőrzi az adatok helyességét. Az adatok feltöltésével kapcsolatos tudnivalókról ajánlatkérő tájékoztatja az ajánlattevőket.

Versenyeztetett szempontok

Az ajánlatkérő által az eljárás előkészítése során kijelölt bírálati részszerpontok vonatkozásában kell az adott részszerpontokat megversenyeztetni, ettől az ajánlatkérő nem térhet el.

Az ettől való eltéréssel ugyanis adott esetben akár úgy lehetne torzítani a versenyt, hogy az aukció alakulása már nem is befolyásolja a nyertes ajánlattevő személyét.

Amennyiben az ajánlatkérő az összességében legelőnyösebb ajánlatot kívánja kiválasztani, abban az esetben azon értékelési részszerpontokra kell árlejtést lebonyolítani, amelyek „kellő pontossággal” meghatározhatóak, azaz számszerűsíthetőek. Az ellenszolgáltatás összegét azonban minden esetben szerepeltetni kell az árlejtéssel versenyeztetett szempontok között.

Az összességében legelőnyösebb ajánlat kiválasztása esetén nem szükséges az, hogy minden bírálati résszempont a fentiek szerint „árlejtető” legyen. Tekintettel azonban arra, hogy az árlejtés a bírálati szakaszban történik – azaz az árlejtés egyben a közbeszerzési eljárást is „elönti” – az árlejtési szoftvernek az összes bírálati résszempont értékével számolnia kell, és a rangsort is ennek alapján kell megállapítania. Az árlejtést megelőző, a Kbt. 81. § (4) bekezdése szerinti előzetes értékelés során azonban minden egyes bírálati résszempont kap valamilyen értéket, az árlejtésre „nem alkalmas” szempontok ezen a kezdő értéken kerülnek be az árlejtési rendszerbe, és az árlejtés során az árlejtési szoftver konstans értéként kezeli azokat. Az árlejtési szoftver így teljes körűen, az árlejtés során a nem változó és a licitben részt vevő minden bírálati résszempont értékével folyamatosan kalkulálva képes meghatározni a sorrendet.

Az informatikai rendszer meghatározza az értelmezési tartományt, valamint rögzíti az értékkészletet (például: negatív értéket nem enged megadni vagy csak egész számokat enged beírni).

Az elektronikus árlejtés eredményessége szempontjából garanciális tényező, hogy biztosítani kell **a rendszer működésének megismerését** – ideértve a rendszer kipróbálását – az ajánlattevők számára. A szolgáltatók jelenleg is kínálnak olyan szolgáltatást, amely az ajánlattevők részletes felkészítését is tartalmazza. Alapszintű felkészülési lehetőséget– igény szerint – természetesen minden esetben biztosítani kell a szolgáltatóknak, melynek költségeit a szolgáltatási díj tartalmazza, ezáltal azt az ajánlatkérő finanszírozza. Mindemellett érdemes kitérni a változások oktatására is, amelyet az alapoktatás részének kell tekinteni minden olyan esetben, amikor az elektronikus közbeszerzési szolgáltató által üzemeltetett rendszer felhasználói szinten módosul. A változások oktatása a folyamatban lévő ügyek esetében az elektronikus közbeszerzési szolgáltató feladata.

Részajánlattétel esetén **kötelező az egyes részajánlati elemeket külön aukcióztatni**, azonban az aukciót célszerű egyszerre indítani (számoosságtól és bonyolultságától függően), hiszen a részaukció sorrendjével befolyásolható akár a teljes eljárás eredménye is. Amennyiben tudatosan nem egyszerre indulnak a részaukciók, akkor erről előzetesen tájékoztatni kell az ajánlattevőket.

Az e-árlejtést az ajánlattételi **dokumentációban** és az ajánlattevők részére megküldött **értesítésben meghatározott időpontban és feltételekkel** lehet megkezdeni. Az e-árlejtés időszaka alatt az ajánlattevők a versenyztetett bírálati szempontok tekintetében módosított ajánlatokat tehetnek, melynek során az ajánlattevők látják a hátralévő időt és utolsó ajánlatuk alapján az aktuális helyezésüket. Ajánlatkérő szintén nyomon követheti a rendszerben az e-árlejtés folyamatát.

Amennyiben az árlejtés szabályai szerint meghatározott utolsó időszakban újabb ajánlat érkezik, abban az esetben **meghosszabbodik az aukció időtartama**. Az aukció ilyen módon való meghosszabbítását nevezzük újabb szakasznak, amely a meghatározott szabályok szerint többször is **ismétlődhet**. Ennek szabályait szintén rögzíteni kell az aukció megkezdése előtt egyrészt az ajánlatkérő és a szolgáltató között megkötött szerződésben, másrészt a dokumentációban és az ajánlattevőknek kiküldött értesítésben tájékoztatni kell az ajánlattevőket is.

Amennyiben az aukció – az előzetesen meghatározott szabályok szerint – automatikusan meghosszabbodhat, abban az esetben akkor kerül lezárásra az árlejtés, amikor már nem érkezik ajánlat a meghatározott utolsó időintervallumban.

Az elektronikus árlejtés folyamatával kapcsolatban kiemelendő, hogy **az ajánlati kötöttség** tekintetében a Rendelet eltér a Kbt. szabályaitól, **feloldja** azt annak időtartamára és ez feltétlenül szükséges is, hiszen ennek hiányában nyílt eljárásban az elektronikus árlejtés nem lenne alkalmazható.

Felkészülés

Részajánlat

E-árlejtés

Szakaszok

Az aukció lezárása

Ajánlati kötöttség

Az árlejtés lezárásával véglegesen beáll az ajánlati kötöttség, további tárgyalásra, illetve az ajánlat bármilyen módosítására nincsen lehetőség, még ajánlatkérő kérése esetén sem.

Az e-árlejtés lezárása

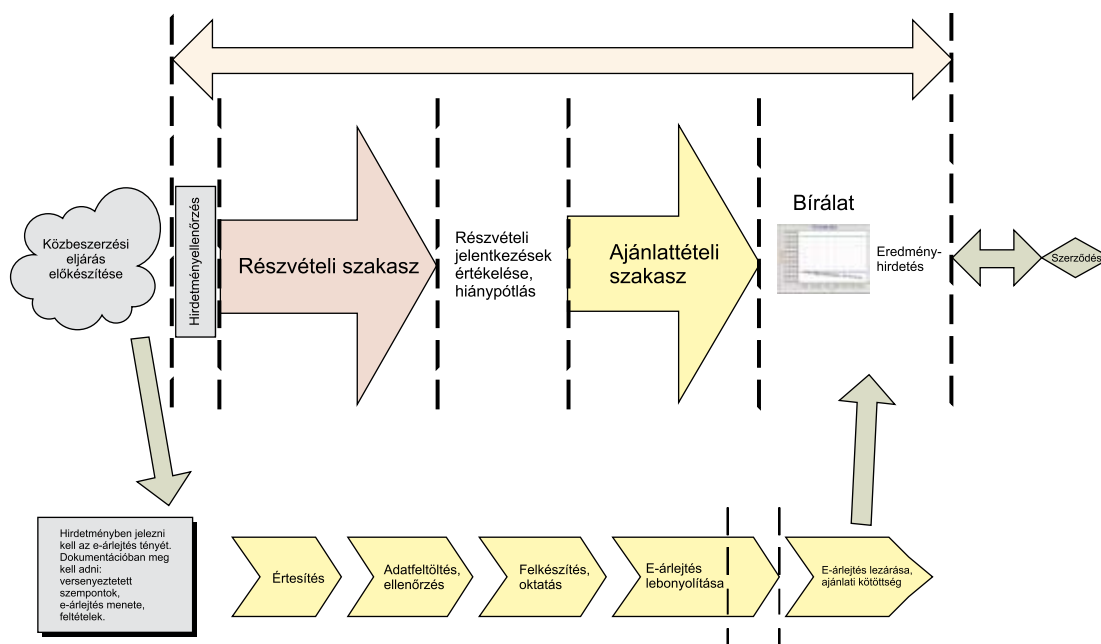
Az e-árlejtés lezárása nem jelenti egyben a bírálat szakasz lezárását is. Az eljárást a Kbt-ben meghatározott módon kell lezárni, azaz a bíráló bizottság javaslata alapján a döntéshozók hozzák meg a végleges döntés és hirdetik ki az eredményt.

Megőrzési idő

Tekintettel a Kbt-ben foglaltakra az elektronikus árlejtés esetében sem térhet el a Rendelet az általános közbeszerzési szabályoktól. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy a „hagyományos”, papír alapú közbeszerzési eljárásoktól eltérően a naplóállományokat elektronikusan célszerű megőrizni, és biztosítani kell a megőrzési idő alatt az elérést, azaz az olyan formátumot, amely az adott kor technikai fejlettségi szintjén „olvasható”, az adatok visszanyerhetőek. Elektronikus megőrzés esetén biztosítani kell az adatok sértetlenségét és integritását is, amelyet pl. elektronikus aláírás használatával, de akár más, ezzel egyenértékű módon lehet biztosítani (azaz ne módosíthassa senki utólag a naplóállományokat).

Tehát az előzőekben leírtakra tekintettel az elektronikus árlejtés esetében is – minden más közbeszerzési eljárási cselekményhez hasonlóan – 5 évig kell megőrizni az eljárás dokumentálását, ami ez esetben jelenti többek között a naplóállományokat is.

A következő ábra a fent leírt folyamatot szemlélteti valamint a következő fejezet egy konkrét példán keresztül mutatja be az e-árlejtés folyamatát.

Hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos közbeszerzési eljárás e-árlejtéssel (klasszikus ajánlatkérők esetén)

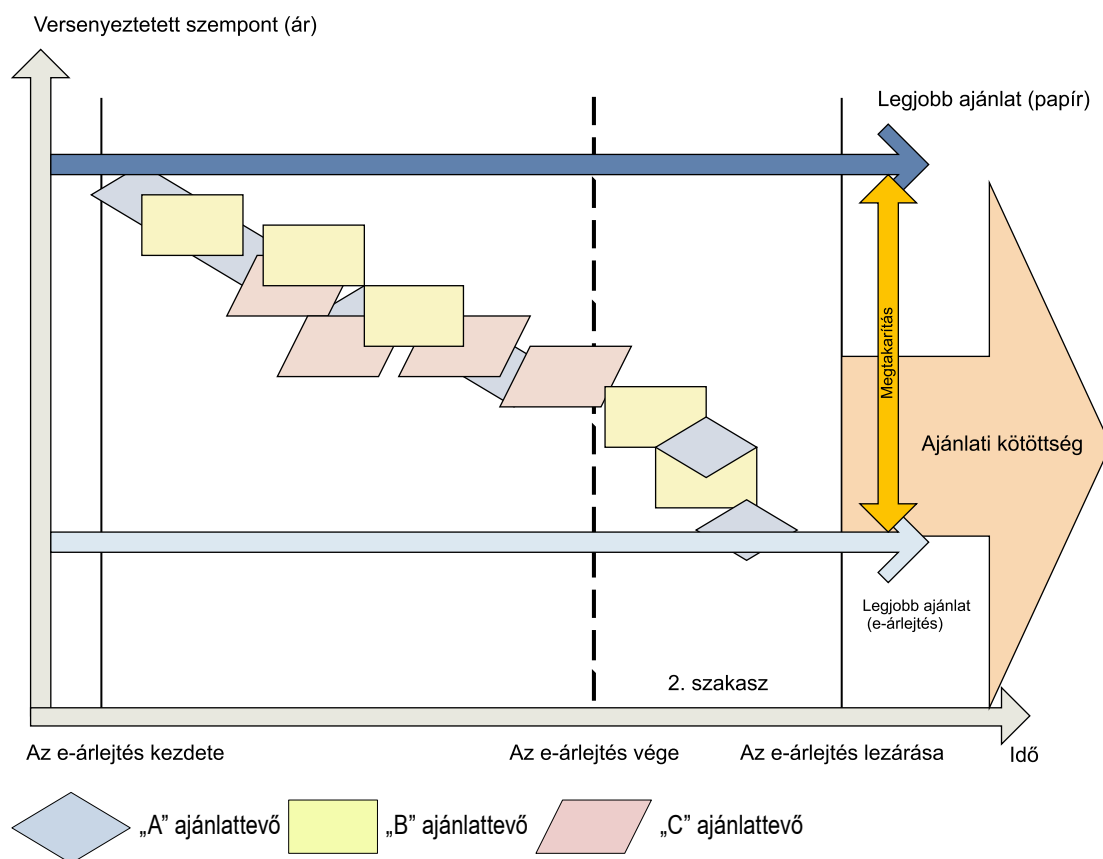
Az e-árlejtés folyamata gyakorlati példán keresztül

A következő két példa azt szemlélteti, hogy az e-árlejtés lefolytatás során milyen feladatai vannak az ajánlattevőknek.

E-árlejtés az ajánlattevők szemszögéből

Az ár és a szállítási idő (napokban), mint bírálati szempontok versenyeztetése menza alapanyagok beszerzése esetén

A következő ábra az e-árlejtés lebonyolításának folyamatát szemlélteti az idő és két bírálati szempont (ár és szállítási idő), mint versenyeztetett szempontok függvényében. Az e-árlejtés megkezdése előtt már megtörténik a beérkezett ajánlatok Kbt. 81. § (4) szerinti értékelése, és a kezdő paramétereket a rendszerben rögzíteni kell. Ezt jelképezi a kék vonal, mint beérkezett legjobb ajánlat. Az árlejtés (dokumentációban és a kiküldött értesítésben meghatározott feltételek mentén) megindítása után az ajánlattevők módosított ajánlatokat tehetnek a rendszerben (példánkban három különböző ajánlattevő szerepel – kék, sárga, rózsaszín). Fontos megemlíteni, hogy a kezdeti időszakban érkehetnek a legkedvezőbb ajánlatnál kedvezőtlenebb ajánlatok is (kék vonal feletti értékek), mivel minden ajánlattevőnek a saját ajánlatánál kell kedvezőbbet tennie. Az ábrán az is látszik, hogy az árlejtés lezárása előtt még érkezett újabb ajánlat, így az eljárást meghosszabbították – 2. szakasz – majd annak vége előtt már nem érkezett újabb ajánlat, így az e-árlejtést lezárták és akkor beállt az ajánlati kötöttség. A legjobb ajánlatot pedig a kék színű ajánlattevő tette.

E-árlejtés az ajánlattevők szemszögéből – Példa:

Össességében legelőnyösebb ajánlat esetén több bírálati szempont versenyeztetése árubeszerzés során.

Példánkban egy önkormányzati tulajdonban és működtetésben lévő iskola konyhájára az önkormányzat (továbbiakban Ajánlatkérő) menza alapanyagok beszerzésére nyílt eljárást indított, amelynek hirdetményét a Közbeszerzési Értesítőben közzé tette. Az eljárás során Ajánlatkérő elektronikus-árlejtést kíván lebonyolítani a két bírálati szempont tekintetében, amelyek a következők:

- beszerzési ár
- kiszállítási idő (napokban).

Ajánlatkérő a felhívásban és a dokumentációban egyértelműen definiálta a beszerezni kívánt termékek paramétereit és mennyiségét.

• Hirdetmény vizsgálata

Az ajánlatkérőknek már a közbeszerzési hirdetményükben jelezni kell, ha az eljárás során e-árlejtést kívánnak lefolytatni, megjelölve annak legfontosabb paramétereit. A közbeszerzési kiírások tanulmányozása során ezért célszerű figyelmet fordítani erre a tényre.

Az ajánlatkérőknek az ajánlati felhívás mellett a beszerzéshez kapcsolódó dokumentációban további információkkal kell szolgálnia az ajánlattevők részére:

- mely részzempontok vonatkozásában kívánja lefolytatni az eljárást az ajánlatkérő,
- milyen információk, mely időpontban hol lesznek elérhetőek az e-árlejtés során,
- az e-árlejtés menetéről, valamint azokról a feltételekről, amely mellett az ajánlattevők megtehetik új ajánlataikat,
- az informatikai rendszer jellemzőiről valamint a technikai előírásokról

Példánkban Ajánlatkérő eleget tett fenti kötelezettségeinek, így a potenciális ajánlattevők még az ajánlatuk megtétele előtt tájékoztatást kaptak az e-árlejtés legfontosabb paramétereiről, így ennek figyelembevételével készítették el ajánlatukat.

- **Ajánlattétel**

Az elektronikus-árlejtés a jelenlegi szabályozás alapján a papír alapú közbeszerzési eljárás folyamatába épített elektronikus úton megvalósuló elem. Ebből következően – főszabály szerint – az ajánlattevőknek először papír alapon kell a hirdetményben (és a dokumentációban) meghatározott feltételek alapján ajánlatát elkészítenie és határidőre benyújtania. (A Rendelet alapján az ajánlatkérő lehetőséget biztosíthat az ajánlatok elektronikus benyújtására is, jelenleg azonban a papíralapú benyújtás a jellemző.)

Példánkban három ajánlattevő (A, B, C) a hirdetményt és a dokumentációt megvizsgálva úgy döntött, hogy az ajánlattételi határidőig benyújtja papír alapon ajánlatát, amely magában foglalja a bírálati szempontok tekintetében adott első, kiinduló ajánlatukat.

Ajánlatkérőnek először a Kbt. 81. §-ának (4) bekezdése szerinti értékelést kell elvégezni és szükség esetén felszólítani az ajánlattevőket hiánypótlásra. Az ajánlattételi határidő és a bontás után Ajánlatkérő Bíráló Bizottsága megvizsgálta a beérkezett ajánlatokat, amely alapján a hiánypótlási felszólításokat egyidejűleg, mindhárom ajánlattevőnek megküldte, mivel B és C ajánlattevő ajánlatát hiányosnak találta.

A két ajánlattevő a hiánypótlási felszólításnak eleget tett, így Ajánlatkérő értékelése alapján 3 érvényes ajánlat érkezett be a menza alapanyagok szállítására.

- **Értesítés**

A Rendelet alapján Ajánlatkérőnek értesítést kell küldeni egyidejűleg minden ajánlattevőnek. Az értesítés tartalmazza a legfontosabb információkat az e-árlejtésre vonatkozóan, mint ahogy azt már a tájékoztatóban korábban már felsoroltuk. Az értesítés tartalmazta többek között a következő információkat:

- A Kbt. 81. § (4) bekezdés szerinti értékelés eredményét, azaz, hogy három érvényes ajánlat van, valamint ezen ajánlatok bírálati szempontok szerinti értékeit forintban illetve napokban mindhárom ajánlattevőre vonatkozóan,
- Milyen formában fog megtörténni ezen adatok felvitele a rendszerbe,
- Hol érhető el az e-árlejtés lebonyolítását támogató rendszer, milyen azonosítókkal tud belépni az ajánlattevő, mik a legfontosabb jellemzői a rendszernek,
- Melyik napon, hány órakor kerül sor az árlejtés lebonyolítására, valamint mikor kerül lezárásra,
- Amennyiben a lezárás előtti utolsó, meghatározott időintervallumban még érkezik ajánlat a rendszerbe, akkor az árlejtés automatikusan az előra közölt időtartammal meghosszabbodik,
- Tájékoztatást arról, hogy minden ajánlattevőnek rendelkezésére bocsátják a felhasználói kézikönyvet (ez hol érhető el) valamint, hogy az árlejtés lebonyolítása előtt a rendszer használatát ki lehet próbálni,
- Ajánlatkérő (és a rendszer) milyen képlet alapján határozza meg az ajánlatok sorrendjét.

- **Adatfeltöltés**

A Rendelet alapján az ajánlattevő kötelessége feltölteni az adatokat a rendszerbe. A Kbt. alapján azonban Ajánlatkérő felelős a teljes közbeszerzési folyamat dokumentálásáért, így az ajánlattevők ellenőrizni fogják a feltöltött adatok helyességét.

Ajánlatkérő az értesítésben megadott tájékoztatás alapján határidőre feltöltötte az adatokat, amelyeket az ajánlattevők a megkapott azonosítók segítségével leellenőriztek és mindent rendben találtak.

- **Felkészülés az e-árlejtés lebonyolítására, a rendszer használatának megismerése**

Mindhárom ajánlattevő megkapta a Felhasználói kézikönyv elérhetőségét, amelyet letöltve az e-árlejtésben részt vevő munkatársak áttanulmányoztak.

Az árlejtés megindítása előtt pedig az ajánlattevők saját telephelyükön, Interneten keresztül beléptek a rendszerbe és a Felhasználói kézikönyv alapján kipróbálták a rendszer használatát. Mivel az egyik ajánlattevőben még maradt nyitott kérdés, ezért a megadott telefonszámot felhívva az árlejtést lebonyolító rendszer szolgáltatójával tisztázta azokat.

- **Módosított ajánlattételek az elektronikus rendszerben, akár több szakaszban is**

Az értesítésben megadott időpontban elindult az e-árlejtés. Mindhárom ajánlattevő bejelentkezett a rendszerbe és elsőként A ajánlattevő módosította a papír alapú ajánlatát az ár tekintetében. Ezt a többiek is követték és módosításokat tettek mindkét szempont tekintetében. Az ajánlattevők csak saját pozíciójukat látták a rendszerben, az utolsó megtett ajánlatuk alapján, valamint a hátralévő időt. Mivel C ajánlattevő a lezárás előtti időszakban még módosított a szállítási határidőn, ezért az árlejtést meghosszabbították, azaz új szakaszt nyitottak. A második szakaszban is érkeztek módosított ajánlatok, végül A ajánlattevő tette az összességében legkedvezőbb ajánlatot.

- **Az e-árlejtés lezárása**

Mivel a második szakasz utolsó időszakában már nem érkezett további ajánlat, ezért az e-árlejtést lezárták. Az árlejtés során üzemzavar nem lépett fel.

Az árlejtés lezárásával véglegesen beállt az ajánlati kötöttség, további tárgyalásra, illetve az ajánlat bármilyen módosítására nincsen lehetőség, egyik fél kérése esetén sem.

- **A módosított ajánlatok bírálata, eredményhirdetés, szerződéskötés**

Az elektronikus árlejtés lezárása általános értelemben azonban a bírálati szakaszt nem zárja le, hiszen a döntéshozónak a bírálóbizottság javaslata alapján döntenie kell hivatalosan is, az ajánlatkérő közbeszerzési szabályzata alapján a nyertes személyéről.

A döntés után a folyamat lezárása a Kbt-ben meghatározott módon történik. Az eredményhirdetés után kerülhet sor a szerződéskötésre.

Források, további információk

- 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzésekről (Kbt.)
- A közbeszerzési eljárásokban elektronikusan gyakorolható eljárási cselekmények szabályairól, valamint az elektronikusan árlejtés alkalmazásáról szóló 257/2007. Korm. rendelet
- Az Európai Parlament és a Tanács 2004. március 31-i, a vízügyi, az energia-, a közlekedési és a postai ágazatokban működő szervezetek közbeszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/17/EK irányelve,
- Az Európai Parlament és a Tanács 2004. március 31-i az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatás-megrendelésre irányuló közbeszerzési eljárások összehangolásáról szóló 2004/18/EK irányelve.
- Kommentár a közbeszerzési eljárásokban elektronikusan gyakorolható eljárási cselekmények szabályairól, valamint az elektronikusan árlejtés alkalmazásáról szóló 257/2007. Korm. rendelethez

Melléklet

Termékkörök

A következő táblázat olyan termékköröket mutat be, amelyek esetében már sikeresen alkalmazták az elektronikusan árlejtést a versenyszférában. A lista nem teljes körű.

TERMÉKKÖR	VERSENYEZTETETT SZEMPONTOK
SZOLGÁLTATÁS	
Mobiltelefon és vezetékes telefon szolgáltatás	Szolgáltatási díj
Őrzés és vagyon védelem	Szolgáltatási díj, fizetési feltételek, óradíj
Személyszállítás, taxi szolgáltatás	Szolgáltatási díj, fizetési feltételek
Parkfenntartás, kertészeti munkák	Szolgáltatási díj, fizetési feltételek, óradíj
ÁRUBESZERZÉS	
Irodaszerek, tisztítószeresek, higiéniai termékek, munkaruha, védőfelszerelés	Csomagár, fizetési kondíciók
„dobozos” szoftverek, hardver eszközök, szerver	Bekerülési ár, fizetési feltételek, licenc díjak
Gépjárművek, flotta	Beszerzési ár, lízingdíj
Marketing anyagok, csomagoló anyagok	Egység ár, csomagár, fizetési feltételek

